

Milieujaarverslag 2023

Libra Revalidatie & Audiologie

“Op weg naar een duurzame bedrijfsvoering”

Voorwoord

Met trots presenteer ik hierbij het zesde milieujarverslag van Libra Revalidatie & Audiologie (Libra R&A). Als organisatie in de zorg heb je de taak om kwalitatief goede, verantwoorde, betaalbare en toegankelijke zorg te leveren. Onze maatschappelijke verantwoordelijkheid vertaalt zich in de manier waarop we omgaan met thema's als duurzaamheid, veiligheid, gezondheid, kennisontwikkeling en personeelsmanagement. Al onze medewerkers zijn daar iedere dag mee bezig.

Een weg die nadrukkelijk is ingeslagen, is de weg naar een duurzame bedrijfsvoering, we blijven actief bezig met verduurzaming van onze bedrijfsvoering. Voorbeelden hiervan zijn energie-efficiëntie, het vervoersbeleid, afvalscheiding en voedingsbeleid.

In het strategisch beleid hebben we onze ambitie uitgesproken om het gouden certificaat te behalen en te behouden. Dat is gelukt!

Daarnaast willen we als Libra R&A ook een bijdrage leveren aan de leefbaarheid in de plaatsen en/of regio's waarmee we zijn verbonden. Wij staan open voor samenwerkingsvormen en delen waar mogelijk onze kennis. We zijn daarvoor aangesloten bij regionale green deals in de regio Eindhoven en Hart van Brabant. De Green deals hebben als doel dat zorginstellingen binnen 3 jaar een aanzienlijke verduurzaming van de bedrijfsprocessen realiseren.

Wideke Nijdam,
Raad van bestuur

Eindhoven, januari 2024

1. Organisatieprofiel	4
2. Milieudoelstellingen Libra Revalidatie & Audiologie	4
3. Milieu registraties	5
3.1 Elektra verbruik	5
3.2 Gasverbruik	6
3.3 CO2 footprint	6
3.4 Water verbruik	6
3.5 Afval in kg	7
3.6 Milieu klachten en incidenten	7
4. Analyse verbeterpunten	7
4.1 Energie	7
4.2 Vervoer	8
4.3 Voeding	8
4.4 Afval	8
4.4.1 Hergebruik	8
4.4.2 Inkoop	9
5. Actieplan 2023	9
5.1 Green deals	9
5.2 Behouden Gouden keurmerk MPZ	9
5.3 Onderhoud	9
5.4 Verlichting	9
5.5 Afval	10

1. ORGANISATIEPROFIEL

Libra Revalidatie & Audiologie (Libra R&A) is een stichting, die in 2006 is opgericht na een juridische fusie tussen de Stichting Revalidatie en Voorzieningen voor mensen met een Lichamelijke beperking; de RVL-groep (bestaande uit revalidatiecentrum Leijpark, SWLC en Audiologisch Centrum Tilburg/Breda) uit Tilburg) en de Stichting Revalidatie Zuidoost Brabant (revalidatiecentrum Blixembosch) uit Eindhoven.

Libra R&A biedt medisch specialistische revalidatie en audiologische zorg aan mensen met een lichamelijke, cognitieve en/of auditieve beperking vanuit verschillende locaties, te weten audiologische centra in Tilburg, Breda, Eindhoven en Uden, 't Kwetternest (diagnose- en behandelgroepen spraak-taal kinderen) en revalidatiecentra op de locaties Blixembosch, Leijpark en Weert. De revalidatielocaties Blixembosch en Leijpark beschikken naast poliklinische zorg en behandelcapaciteit ook over klinische capaciteit voor totaal 88 bedden.

Libra Arbeidsexpertise vervult daarnaast op de locaties Tilburg, Eindhoven en Den Bosch een expertfunctie voor arbeidsre-integratie van volwassenen.

Van de huurlocaties zijn niet alle gegevens voor handen en daar wordt alleen poliklinische zorg verleent daarom beperken we ons in deze rapportage tot de beide grote locaties die in eigendom zijn. Medewerkers werken over de locaties heen en daarom is de formatie niet per locatie opgesplitst.

	Blixembosch	Leijpark	Totaal
Bruto vloeroppervlak (m2)	12.300	10.914	23.214
Aantal bedden	34	36	70
Aantal fte			471

Bedrijfsgegevens 2023

2. MILIEUDOELSTELLINGEN LIBRA REVALIDATIE & AUDIOLOGIE

Libra R&A is zich bewust van de verantwoordelijkheid die zij heeft tegenover haar klanten, bezoekers, medewerkers en de omgeving als het gaat om het milieu en de samenleving.

Door middel van de volgende doelstellingen wil Libra R&A de zorg voor het milieu zoveel mogelijk in alle aspecten en effecten van de bedrijfsvoering tot uiting laten komen:

- Het naleven van wettelijke voorschriften en richtlijnen;
- Het beperken en scheiden van afval binnen de inrichting;
- Het beperken van energie- en waterverbruik;
- Het verantwoord gebruiken van milieubelastende stoffen;
- Het inbedden van duurzaam inkopen binnen onze organisatie;

- Het verankeren van het concept duurzaam bouwen in het strategisch vastgoedbeleid;
- Het integreren van milieuaspecten in de bedrijfsvoering.

Libra R&A veroorzaakt door de zorg en behandeling van haar klanten milieubelastende activiteiten, waarbij emissies vrijkomen als gevolg van o.a. energieverbruik en afval. Goede milieuzorg vindt bij onze organisatie op een systematische wijze plaats.

Er is een milieubeleid vastgesteld en we voeren dit planmatig en volgens vastgelegde afspraken uit, evalueren het periodiek en verbeteren en/of passen het aan waar nodig. We staan voor een proactieve milieuzorg, die zorgt voor minder verbruik van producten en stoffen, meer gebruik van milieuvriendelijke producten en een doelmatige scheiding en hergebruik van afvalstoffen. Wat het energiebeleid betreft, worden maatregelen waar een milieuoverweging aan ten grondslag ligt toegepast en uitgevoerd, met als doel de milieueffecten tot een redelijkerwijs beoogd minimum te beperken. Hierbij houden we rekening met economische, financiële en maatschappelijke omstandigheden.

Om te voldoen aan milieuregelgeving en andere verplichtingen is energiebesparing zowel uit milieuoogpunt als vanwege kostenbesparing een must. Door de sterk stijgende energieprijzen komen duurzame oplossingen steeds meer in beeld. Libra R&A zal zich extra inspannen om bij komende nieuw- en verbouwprojecten gebruik te maken van duurzame technologieën.

3. MILIEU REGISTRATIES

3.1 ELEKTRA VERBRUIK

<i>Verbruik</i>	<i>2022</i>	<i>2023</i>	<i>Vershil</i>
<i>Totaal kWh</i>	<i>1.342.681</i>	<i>1.203.484</i>	<i>-139.197</i>
<i>kWh/m2</i>	<i>57,8</i>	<i>51,8</i>	<i>-6,0</i>
<i>Verlichting</i>	<i>401.186</i>	<i>401.186</i>	<i>0</i>
<i>Ventilatoren</i>	<i>576.928</i>	<i>576.928</i>	<i>0</i>
<i>Apparatuur</i>	<i>459.656</i>	<i>459.656</i>	<i>0</i>
<i>Koeling</i>	<i>265.000</i>	<i>265.000</i>	<i>0</i>
<i>Pompen /bevochtiging</i>	<i>82.420</i>	<i>82.420</i>	<i>0</i>

Totaal Elektra verbruik

Het totale elektra verbruik was in 2023 51,8 kWh/m2 tegenover 57,8 kWh/m2 in 2022. Er zijn naast het vervangen van verlichting (2022) geen grote investeringen in de elektrische installaties uitgevoerd. Wel zijn er diverse investeringen gedaan in het bewust met energie omgaan in gebouwen; daaronder allen gebruiksinstructies en communicatie.

3.2 GASVERBRUIK

verbruik	2022	2023	Vershil
Totaal m3	304.280	268.108	-36.172
m3/ m2 BVO	13,1	11,5	-1,558
Graaddagen	2454		-2454
Verwarming m3	209.280	173.108	-36.172
Warmwater m3	35.000	35.000	0
Zwembad m3	60.000	60.000	0

Onder andere vanwege het doorvoeren van aanpassingen in de installaties is er aanzienlijk minder gas verbruikt. Maatregelen op locatie Blixembosch (temperatuur structureel verminderen van de stooklijn, afkoppelen groot deel ringleiding, structureel verlagen van inblaastemperatuur luchtbehandeling in de herfst/winter) en locatie Leijpark (structureel verlagen van inblaastemperatuur luchtbehandeling in de herfst/winter. Afkoppelen ringleiding in 2024).

3.3 CO2 FOOTPRINT

	2022	2023	Vershil
<i>Totaal</i>	2592	2396	-196
<i>Elektra</i>	685,4	533,6	-152
<i>Gas</i>	655	614	-41
<i>Drinkwater</i>	5,2	5,1	-0,1
<i>Emissie</i>	296,1	269,3	-26,8
<i>Woon werkverkeer</i>	895	880	-15
<i>Zakelijk verkeer</i>	55,12	94,23	39,1

CO2 footprint in ton CO2

We zien in 2023 een vermindering van -196 ton CO2 uitstoot ten opzichte van 2022. Zakelijk verkeer echter is weer toegenomen (deze was in 2022 juist afgenomen t.o.v. 2021), verwachting is dat de registratiegegevens voor de zakelijke km's in 2024 meer inzicht gaan geven vanwege invoering CSRD.

3.4 WATER VERBRUIK

	2022	2023	Vershil
Totaal	7.734	6.729	-1.005
Spoelwater zwembaden	1.044	916	-128
Waterverbruik	6.690	5.813	-877

In verband met twee zwembaden wordt een deel verbruikt voor het spoelen van de filters. Ten opzichte van 2022 is er minder gespoeld voor het zwembad en is er ook overall ook minder water verbruikt. In totaal is er -1.005 m³ minder water verbruikt in 2023. Spoelingen in het zwembad worden afgestemd op het gebruik.

3.5 AFVAL IN KG

soort	2022	2023	Vershil
Totaal	80.724	83.340	2.616
Ongesorteerd bedrijfsafval	51.580	52.745	1.165
Grof vuil	0		0
papier	13.070	14.500	1.430
Swill	15.600	15.600	0
Frituurvet	130	120	-10
kunststof overig	239	232	-7
glas	105	143	38
tonercartridge	0		0
Apparatuur	0		0
hout	0		0
Sloop bouwafval	0		0

In totaal is er in 2023 zo'n 2.616 kg méér afval afgevoerd dan in 2022. Dit is voor een groot deel te verklaren door toegenomen bedrijfsactiviteiten ten opzichte van het voorgaande COVID19 jaren. Er nog meer aandacht voor duurzaam/circulair inkopen, minder papierverbruik en afspraken met producenten/leveranciers over het terugnemen van verpakkingsmateriaal. Apparatuur is wel afgevoerd, maar opgenomen in 'een tweede leven' actie voor medewerkers en goede doelen. Er is voor 2024 een focus op hernieuwing afspraken met de afvalverwerker ingezet; waaronder ook een vernieuwde afvalscan.

3.6 MILIEU KLACHTEN EN INCIDENTEN

Er zijn in 2023 geen milieu incidenten gemeld en geen milieuklachten ontvangen.

4. ANALYSE VERBETERPUNTEN

4.1 ENERGIE

Een van de speerpunten uit het duurzaamheid & milieu beleid is energie. Naast onderzoek naar de mogelijkheden om duurzame energie op te wekken, wordt ingezet op terugdringen van het energieverbruik.

In 2019 is veel onderzoek gedaan door een energiescan van de locatie Leijpark te laten maken en een vervangingsplan opstellen voor het vervangen van verlichting voor led.

De resultaten zijn daarna opgenomen in het duurzaam meerjaren onderhoudsplan. De benodigde vervangingen zijn op de investeringsbegroting opgenomen.

In 2023 hebben we wederom fors minder elektra verbruikt. Dit is onder andere te verklaren door de eerder aangestelde energiecoördinator en (daarmee) de bewustwording te vergroten onder medewerkers en gebruikers van de locaties.

4.2 VERVOER

Zowel het zakelijk als het woonwerk verkeer is weer ietwat toegenomen in 2021. Woonwerkverkeer zullen we in de toekomst verder terug moeten dringen door o.a. thuiswerken. Het zakelijk verkeer blijft aandacht houden, waarbij de ambitie onverminderd is om dit terug te blijven dringen door meer inzet van digitaal vergaderen, bewuste keuzes te maken in standplaatsen (werklocaties) en de verhuurportefeuille tegen het licht te houden (2024).

4.3 VOEDING

Het voedingsplan is in 2021 beschikbaar gekomen en sindsdien is er met de nieuwe leverancier een partnership aangegaan op het gebied van duurzaamheid. Deze duurzaamheidsambities zijn ook bestendigd in het contract. Er wordt gewerkt met actieplannen om de (vernieuwde) doelstellingen te behalen en er worden frequent evaluaties gehouden op zowel managementniveau als op tevredenheid van de afnemers van de maaltijdvoorziening (zowel cliënten als medewerkers).

4.4 AFVAL

Hele systeem van inzamelen en recyclen is in een PDCA cyclus opgenomen. Afvalbeperking blijft een doorlopend aandachtspunt. Circulariteit zal een steeds grotere rol gaan spelen. Tijdens kwartaalafspraken zijn de afspraken tot verbetering geborgd in samenspraak met onze afvalverwerker.

4.4.1 HERGEBRUIK

Door de facilitair coördinator is het sinds 2021 een continu proces geworden om naar bedrijven / stichtingen te blijven uitkijken waar spullen een tweede leven kunnen krijgen. Hergebruik heeft hiermee een positieve stijging laten zien en is meer 'in het vizier'.

Daarnaast zoeken we continu naar mogelijkheden om meer refurbished goederen in te zetten die met betrekkelijk weinig milieuschade een tweede leven kunnen krijgen.

4.4.2 INKOOP

Door duurzaamheid als selectiecriteria mee te nemen in aanbestedingen kan het afval al aan de bron worden verminderd. Het inkoopbeleid zal worden geactualiseerd in 2024.

5. ACTIEPLAN 2023

5.1 GREEN DEALS

Libra Revalidatie & Audiologie tekende eind november 2017 samen met nog 12 zorginstellingen, 9 gemeentes, de Omgevingsdienst Midden- en West Brabant, de Brabantse Ontwikkel Maatschappij (BOM) en de stichtingen Stimular en MOED de Green Deal Gezondheidssector Hart van Brabant. De deal heeft als doel dat zorginstellingen binnen 3 jaar een aanzienlijke verduurzaming van de bedrijfsprocessen realiseren. In 2020 is in vervolg op de Green Deal 1.0 de Green Deal 2.0 getekend door alle partijen.

In januari 2018 is een vergelijkbare greendeal voor de gemeente Eindhoven ondertekend door de gemeente, 5 zorginstellingen, de BOM en de stichting Stimular. Green deal 2.0 is ook daar ondertekend.

Wij leveren daarmee ook een bijdrage aan de leefbaarheid in de plaatsen en/of regio's waarmee we zijn verbonden. Wij staan open voor samenwerkingsvormen en delen waar mogelijk onze kennis en ervaringen.

5.2 BEHOUDEN GOUDEN KEURMERK MPZ

In 2021 is het Gouden keurmerk toegekend inclusief Milieukeur. Jaarlijks zal er een her-keuring plaats gaan vinden. Doel is om het Gouden keurmerk te behouden en mee te bewegen met de eisen zoals die op dat moment gelden (afgaande op de laatst gebruikte versie bij (her-)keuring). In februari 2023 heeft er een her-keuring plaatsgevonden, tijdens deze audit is Libra getoetst op basis van versie 6. Over 2022, 2023 en 2024 zal er moeten worden voldaan aan de nieuwste versie (versie 6). De komende jaren gaan daarom verdere stappen gezet worden om deze eisen in te richten binnen Libra en waar mogelijk al extra punten te behalen ter borging van het Gouden keurmerk en daarmee haar duurzaamheidsdoelstellingen.

5.3 ONDERHOUD

Continu proces op basis van DMJOP.

5.4 VERLICHTING

Op basis van de opgestelde roadmap worden alle armaturen vervangen door LED verlichting. Dit is opgenomen in het DMJOP. Er is en blijft aandacht voor het vervangen van verlichting door LED. Nieuwe ontwikkelingen worden gevolgd.

5.5 AFVAL

De doelstelling om meer afvalstromen te scheiden aan de bron is tot dusver een succes gebleken. Zoals beschreven onder 4.4 is evaluatie van afvalstromen en het verbeteren hiervan een continu proces.